

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

12 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul lărgit în următoarea componență:

Președinte: Ursache Petru

Judecători: Toma Nadejda, Alerguș Constantin, Timofti Vladimir și Țurcan Anatolie

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar, declarat de avocatul Străisteanu Doina Ioana în numele inculpatei Zdrobău Svetlana prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19 aprilie 2017, în cauza penală privind-o pe

Zdrobău Svetlana XXXXX, născută la XXXXX, originară din XXXXX, domiciliată în s. XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 21.07.2016 – 31.10.2016;

Instanța de apel: 08.12.2016 – 17.05.2017;

Instanța de recurs: 07.08.2017 – 12.12.2017.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Sîngerei din 31 octombrie 2016, în privința cet. Zdrobău Svetlana a fost încetat în baza art. 332 alin. (2) Cod de procedură penală procesul penal privind comiterea infracțiunii prevăzute de art. 166¹ alin. (2) lit. a) Cod penal pe motiv că fapta comisă constituie o contravenție prevăzută de art. 313 Cod contravențional.

Zdrobău Svetlana a fost liberată conform art. 30 Cod contravențional de răspundere contravențională, în legătură cu expirarea termenului prescripției răspunderii contravenționale.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut că de către OUP, Zdrobău Svetlana se învinuiește că exercitând în perioada de timp 26 august 1997 - 22 decembrie 2015 funcția de învățător a claselor primare la Liceul Teoretic „Ion Creangă” din s. XXXXX, în baza ordinului nr. 151 din 26 august 1997, fiind persoană, care acționează cu titlu oficial, fiind investită cu drepturi și obligații în vederea exercitării atribuțiilor în domeniul educației, încălcând prevederile: art. 135 alin. (1) lit. i) Codul educației, conform căruia este obligată să nu admită tratamente și pedepse degradante, discriminare sub orice formă și aplicarea nici unei forme de violență fizică sau psihică; art. 3 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, adoptată la Roma la 04 noiembrie 1950, la care Republica

Moldova a aderat la 12 septembrie 1997, potrivit căreia nimeni nu va fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante; art. 24 alin. (2) din Constituția RM din 29 iulie 1994, din care rezultă că nimeni nu va fi suspus la torturi, nici la pedepse sau tratamente crude, inumane, ori degradante; art. 6 al Legii nr. 338 din 15 decembrie 1994 privind drepturile copilului, conform căruia statul ocrotește inviolabilitatea persoanei copilului, protejându-l de orice formă de exploatare, discriminare, violență fizică sau psihică, neadmițând comportare plină de cruzime, grosolană, disprețuitoare, insultele și maltratările; fiind obligată, în virtutea funcției deținute să-și desfășoare activitatea pe baza respectării stricte a legilor, să denunțe conform fișei postului orice caz de violență, care îi este cunoscut să nu aplice și să nu admită aplicarea violenței fizice și psihice asupra elevilor pe care îi are în ocrotire și instruire, a săvârșit acțiuni de cauzare durerilor și a suferințelor fizice și psihice, care reprezintă tratament inuman ori degradant în următoarele circumstanțe:

La data de 17 decembrie 2015, în jurul orelor 13:30, în timpul repetițiilor de revelion pe care le petrecea cu elevii clasei a IV-a a Liceului Teoretic „Ion Creangă” din s. XXXXX, r-nul XXXXX, avându-i în ocrotire și instruire pe elevii clasei, intenționat, urmărind scopul de a-l pedepsi pe elevul XXXXX pentru faptul, că a înțepat cu creionul pe colega sa de bancă XXXXX, de a-l intimida și de a-l înjosi public în fața colegilor de clasă prezenți la repetiție, având o atitudine disprețuitoare față de el, l-a obligat să vină în fața clasei și i-a aplicat mai multe lovituri cu o mătură peste mâini și picioare, cauzându-i dureri fizice și suferințe psihice care în sine reprezintă tratament inuman și degradant.

3. Sentința a fost atacată cu apel de procurorul în Procuratura r-nului Sîngerei, Gratii Tudor, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Zdrobău Svetlana să fie recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzută de art. 166¹ alin. (2) lit. a) Cod penal cu aplicarea unei pedepse sub formă de amendă în mărime de 900 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniul pedagogic pe un termen de 5 ani, indicând următoarele motive:

- vina inculpatei a fost pe deplin dovedită prin probele cercetate în cadrul examinării cauzei și anume: declarațiile părții vătămate minorului XXXXX, raportul de expertiză medico-legală nr. 123 D din 07 iunie 2016, martorii oculari XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX și XXXXXX, care confirmă pe deplin cele explicate de partea vătămată minoră, raportul privind circumstanțele faptei din 24 decembrie 2015, copia ordinului Nr. 151 din 26 august 1997 a ȘM Rădoaia prin care cet. Cliepa (Zdrobău) Svetlana s-a transferat de la Ș.M.I. Valea Norocului în calitate de învățătoare la clasa primară în satul XXXXX, r-nul XXXXX de la 01 septembrie 1997, copia Ordinului Nr. 46 din 22 decembrie 2015 a L.T. „Ion Creangă” din satul XXXXX, r-nul XXXXX, copia autentificată a fișei de examinare din 19 decembrie 2015 a elevului XXXXX de către medicul traumatolog Galus Ion, copia autentificată a proceselor-verbale nr. 1 și nr. 2 din 22 decembrie 2015 și a notei informative depusă de Zdrobău Svetlana copia autentificată a notei informative a proceselor-verbale nr. 1 și nr. 2 din 22 decembrie 2015, copia autentificată a ordinului nr. 56 din 02 septembrie 2015;

- probele administrate cu certitudine confirmă vinovăția inculpatei în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 166¹ alin. (2) lit. a) Cod penal;

- nu este de acord cu concluzia instanței precum că victima infracțiunii imputate și inculpata nu dețineau calitățile speciale prevăzute de lege necesare pentru încadrarea acțiunilor în temeiul art. 166¹ Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19 aprilie 2017, a fost admis apelul procurorului, casată sentința, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează:

Zdrobău Svetlana a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 166¹ alin. (2) lit. a Cod penal și numită pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 900 unități convenționale, ce constituie 18000 lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniul pedagogic pe un termen de 5 ani.

5. În motivarea deciziei adoptate instanța de apel a menționat, că prima instanță, dispunând încetarea procesului penal în privința inculpatei în baza art. 332 alin. (2) Cod de procedură penală pe motivul, că fapta comisă de acesta constituie o contravenție prevăzută de art. 313 Cod contravențional, iar conform art. 30 Cod contravențional a fost eliberată de răspundere contravențională în legătură cu expirarea termenului prescripției răspunderii contravenționale - a dat o apreciere unilaterală probelor cercetate în cadrul ședinței judiciare, ignorând totalmente un întreg ansamblu probant care cu certitudine dovedește vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii incriminate.

Instanța de apel a reținut, că instanța de fond a judecat unilateral și superficial cauza, în lipsa unei cercetări obiective a probelor acușării, cu aprecierea eronată a împrejurărilor de fapt, iar ca rezultat constatarea greșită a aspectelor de drept, ce au dus la reținerea greșită în acțiunile inculpatei a prezenței componentei de contravenție prevăzute de art. 313 alin. (2) Cod contravențional. La emiterea sentinței, instanța trebuia să îndeplinească cerințele art. 394 Cod de procedură penală și să soluționeze toate chestiunile prevăzute de art. 385 Cod de procedură penală. Instanța de fond la adoptarea sentinței a ignorat respectarea prevederilor procesual penale și anume dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuită inculpata, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea. Astfel constatându-se, că soluția adoptată de către instanță privind încetarea procesului penal în privința inculpatei pe motiv că fapta comisă de acesta constituie o contravenție prevăzută de art. 313 alin. (2) Cod contravențional, este nemotivată prin prisma probelor administrate în cauză.

A conchis instanța de apel, că instanța de fond încetând procesul penal în privința inculpatei nejustificat a neglijat și a redus valoarea probelor prezentate de către partea acușării și cercetate în ședință.

Instanța de apel a constatat că Zdrobău Svetlana, exercitând în perioada de timp 26 august 1997 - 22 decembrie 2015 funcția de învățător al claselor primare la Liceul teoretic „Ion Creangă” din s. XXXXX, în baza ordinului nr. 151 din 26 august 1997, fiind persoană, care acționează cu titlu oficial, fiind investită cu drepturi și obligații în vederea exercitării atribuțiilor în domeniul educației, încălcând prevederile: art. 135 alin. (1) lit. i) Codul educației, conform căruia este obligată să nu admită tratamente și pedepse degradante,

discriminare sub orice formă și aplicarea nici unei forme de violență fizică sau psihică; art. 3 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, adoptată la Roma la 04 noiembrie 1950, la care Republica Moldova a aderat la 12 septembrie 1997, potrivit căreia nimeni nu va fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante; art. 24 alin. (2) din Constituția RM din 29 iulie 1994, din care rezultă că nimeni nu va fi suspus la torturi, nici la pedepse sau tratamente crude, inumane, ori degradante; art. 6 al Legii nr. 338 din 15 decembrie 1994 privind drepturile copilului, conform căruia statul ocrotește inviolabilitatea persoanei copilului, protejându-l de orice formă de exploatare, discriminare, violență fizică sau psihică, neadmițând comportare plină de cruzime, grosolană, disprețuitoare, insultele și maltratările; fiind obligată, în virtutea funcției deținute să-și desfășoare activitatea pe baza respectării stricte a legilor, să denunțe conform fișei postului orice caz de violență, care îi este cunoscut să nu aplice și să nu admită aplicarea violenței fizice și psihice asupra elevilor pe care îi are în ocrotire și instruire, a săvârșit acțiuni de cauzare a durerilor și a suferințelor fizice și psihice, care reprezintă tratament inuman ori degradant în următoarele circumstanțe:

La data de 17 decembrie 2015, în jurul orelor 13:30, în timpul repetițiilor de revelion pe care le petrecea cu elevii clasei a IV-a a Liceului Teoretic „Ion Creangă” din s. XXXXX, r-nul XXXXX, avându-i în ocrotire și instruire pe elevii clasei, intenționat, urmărind scopul de a-l pedepsi pe elevul XXXXX pentru faptul, că a înțepat cu creionul pe colega sa de bancă XXXXX, de a-l intimida și de a-l înjosi public în fața colegilor de clasă prezenți la repetiție, având o atitudine disprețuitoare față de el, l-a obligat să vină în fața clasei și i-a aplicat mai multe lovituri cu o mătură peste mâini și picioare, cauzându-i dureri fizice și suferințe psihice care în sine reprezintă tratament inuman și degradant.

Astfel cercetarea suplimentară, obiectivă și multilaterală a probelor administrate în prezenta cauză, dovedesc comiterea de către inculpată a infracțiunii prevăzute de art. 166¹ alin. (2) lit. a) Cod penal – „cauzarea intenționată a unei dureri sau a suferinței fizice ori psihice, care reprezintă tratament inuman ori degradant, de către o persoană publică sau de către o persoană care, acționează cu titlu oficial săvârșit cu bună știință asupra unui minor”.

În confirmarea acestei concluzii, instanța de apel a reținut în calitate de probe, date citirii de partea acuzării în cadrul examinării cauzei în apel:

- raportul privind recepționarea apelului telefonic din 19 decembrie 2015, prin care se confirmă faptul că la data de 19 decembrie 2015 după ajutor medical s-a adresat XXXXX, a.n. XXXXX, locuitor la s. XXXXX, r-nul XXXXX a fost agresat la școală de către profesoara Zdrobău Svetlana (Vol. I, f. d. 17);

- cererea cet. Cristal Viorica din 19 decembrie 2015 (Vol. I, f. d. 18);

- caracteristica eliberată de către directorul Liceului Teoretic „Ion Creangă”, prin care elevul clasei IV-a „A” , XXXXX, născut la XXXXX în satul XXXXX, raionul XXXXX, într-o familie completă, părinții Curicheru Ghenadie, la moment se află peste hotare, mama Cristal Viorica asistentă medicală. Ambii părinți se interesează de comportamentul și învățătura elevului. Pe parcursul a trei ani de zile el a dat dovadă de cunoștințe foarte bune la învățătură, cu o

frecvență foarte bună la lecție. El este un băiat energic, iubește să se evedențieze (Vol. I, f. d. 32);

- ordonanța de ridicare a fișei de ambulatoriu pe numele lui XXXXX din 14 martie 2016 (Vol. I, f. d. 72);

- proces-verbal de ridicare a fișei de ambulatoriu pe numele lui XXXXX din 14 martie 2016 (Vol. I, f. d. 73 - 74);

- proces-verbal de examinare a obiectului și anume a fișei de ambulatoriu pe numele lui XXXXX din 02 iunie 2016 (Vol. I, f. d. 75);

- ordonanța privind recunoașterea în calitate de corp delict a fișei de ambulatoriu pe numele lui XXXXX din 02 iunie 2016 (Vol. I, f. d. 77);

- ordonanța privind efectuarea ridicării de obiecte și documente din Liceul Teoretic „Ion Creangă”, s. XXXXX, r-nul XXXXX din 18 mai 2016 (Vol. I, f. d. 78);

- copia ordinului nr. 56 din 02 septembrie 2015 „Cu privire la obligațiile personalului didactic și de conducere” (Vol. I, f. d. 80);

- copia ordinului nr. 46 din 22 decembrie 2015 a Liceul Teoretic „Ion Creangă”, s. XXXXX, r-nul XXXXX „Cu privire la încetarea contractului individual de muncă”, care în baza art. 81 pct. 1 lit. b) Codul muncii s-a încetat contractul individual de muncă cu învățătoarea claselor primare Zdrobău Svetlana începând cu data de 22 decembrie 2015 (Vol. I, f. d. 81 - 82);

- copia ordinului nr. 151 din 26 august 1997 a S.M. XXXXX prin care Clipca (Zdrobău) Svetlana s-a transferat de la ȘMI Valea Norocului în calitate de învățătoarea claselor primare începând cu data de 22 decembrie 2015 (Vol. I, f. d. 83);

- copia autentificată a proceselor-verbale nr. 1 și nr. 2 din 22 decembrie 2015 și a notei informative depusă de către Zdrobău Svetlana prin care ultima a recunoscut faptul aplicării violenței asupra elevului XXXXX și copia autentificată a proceselor-verbale nr. 1 și nr. 2 din 22 decembrie 2015, prin care se constată că Zdrobău Svetlana a recunoscut vina (Vol. I, f. d. 84 - 90);

- copia autentificată a regulamentului de ordine internă cu privire la organizarea și funcționarea L.T. „Ion Creangă” din 2015 - 2016 (Vol. I, f. d. 91-107);

- statutul L.T. „Ion Creangă” nr. 650 din 27 decembrie 2012 (Vol. I, f. d. 108-109);

- act nr. 176 a-2016 de expertiză psihiatrico-legală efectuată în condiții de ambulatoriu din 14 martie 2016 în privința lui XXXXX prin care s-a constatat că ultimul de maladii psihice nu suferă (Vol. I, f. d. 129 - 130);

- raportul de expertiză medico-legală nr. 123 D din 02 iunie 2016 în privința lui XXXXX prin care s-a stabilit că fiind examinat de medicul traumatolog s-a stabilit diagnoza de: contuzie a țesuturilor moi coapsa dreaptă, echimoze subcutanate (Vol. I, f. d. 137 - 138).

Tot în ședința instanței de apel acuzarea a solicitat să dea citire declarațiilor martorilor , Petrov Vitalie, Petrov Cristina, Școlnic Damian, Găleanu Artiom, Găleanu Victoria, Scutaru Vlada, Curdic Cristina, Găleanu Ghenadie și a părții vătămate minore XXXXX care nu s-a prezentat dat fiind faptul că acesta a fost audiat detaliat în fața participanților la procesul în prima instanță, de aceea instanța de apel a considerat, că audiind repetat partea vătămată în instanța de

apel poate fi interpretată ca o victimizare repetată a acestuia. Inclusiv și declarațiilor reprezentatului legal al părții vătămate Cristal Victoria audiată în instanța de apel și declarațiile a inculpatei Zdrobău Svetlana care la fel a fost audiată suplimentar în instanța de apel.

Instanța de apel a considerat, că prin acțiunile ilegale ale inculpatei, victimei i-a fost creat sentimentul de neliniște, de inferioritate, de înjosire în fața colegilor săi. De asemenea victimei i-au fost cauzate leziuni corporale: contuzie a țesuturilor moi coapsa dreaptă, echimoze subcutanate. Astfel se constată, că victima fiind minoră, acțiunile violente întreprinse față de el i-au provocat suferințe deosebite, stare de inferioritate, pierderea dorinței de a frecventa școala, insomnie. Respectiva stare psihologică a fost confirmată în ședința instanței de apel de către reprezentantul legal al părții vătămate minore. În atare condiții instanța de apel a considerat, că tratamentul violent aplicat victimei de către inculpată a depășit „pragul de gravitate”, când acesta putea fi considerat ca o simplă brutalitate și acesta urmează a fi considerat ca un tratament inuman și degradant.

La fel, instanța de apel a considerat, că inculpata exercitând în perioada de timp 26 august 1997 - 22 decembrie 2015 funcția de învățător a claselor primare la Liceul teoretic „Ion Creangă” în baza ordinului nr. 151 din 26 august 1997, fiind persoană, care acționează cu titlu oficial, fiind investită cu drepturi și obligații în vederea exercitării atribuțiilor în domeniul educației, întrunește condițiile de a fi apreciată ca o persoană publică care exercită atribuțiile unei autorități publice și este subiect al infracțiunii imputate. Prin urmare, instanța de apel a considerat că atât victima, cât și inculpata dețineau calitățile speciale prevăzute de lege necesare pentru încadrarea acțiunilor în temeiul art. 166¹ Cod penal.

Prin urmare instanța de apel a menționat că rezultând din întreg ansamblul probelor cercetate în ședința instanței de apel, acțiunile inculpatei de către instanța de fond nu au fost încadrate corect în baza art. 313 Cod contravențional – „Excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu”.

6. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar avocatul Străisteanu Doina Ioana în numele inculpatei Zdrobău Svetlana, declarând recurs prin intermediul oficiului poștal la 14 iunie 2017, în termen, a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea sentinței.

În motivarea recursului, invocând temeii de drept pct. 6), 12) și 15) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a indicat următoarele argumente:

- probele au fost greșit interpretate de către instanța de apel și acțiunile recurente incorect încadrate în componența de infracțiune prevăzută de art. 166¹ alin. (2) lit. a) Cod penal în situația în care 1) prin cererea din 27 aprilie 2016, și alta din 19 decembrie 2015, mama minorului Cristal Viorica solicită încetarea urmăririi penale pe motiv că fiul ei nu a suferit careva prejudicii și ei nu au pretenții față de învățătoarea Zdrobău Svetlana; 2) pe verso explicațiilor luate de la mama minorului Cristal Viorica de la f. d. 28 există refuzul de a trece expertiza medico-legală cu minorul XXXXX; 3) Actul de expertiză psihiatrico-legală în condiții de laborator asupra minorului XXXXX nr. 176 a-2016 constată lipsă a căreiva traume psihologice și lipsa cărorva consecințe negative; 4) Zdrobău Svetlana niciodată nu a refuzat să dea explicații

pe marginea celor întâmplate în clasa ei, după ore, la repetițiile din ziua de 17 decembrie 2015 și a cooperat cu urmărirea penală; 5) Zdrobău Svetlana a recunoscut vina pentru că i-a aplicat două lovituri cu mătura peste fese minorului XXXXX, explicând că a recurs la această acțiune sub influența emoțiilor provocate de minor care a împuns cu un creion ascuțit o colegă de clasă, XXXXX în regiunea organelor ei genitale; 6) Raportul de expertiză medico-legală nr. 123D din 02 iunie 2016 nu conține o apreciere medico-legală a presupuselor leziuni corporale, vechimea acestora și mecanismul de formare; 7) s-a ignorat Hotărârea Explicativă nr. 8 din 30 octombrie 2009 a Curții Supreme de Justiție cu privire la unele chestiuni ce țin de aplicarea de către instanțele judecătorești a prevederilor art. 3 CEDO;

- este greșită calificarea făcută potrivit art. 166¹ alin. (2) lit. a) Cod penal pentru că probele pe dosar nu demonstrează înafara oricăror dubii existența elementelor componente de infracțiune asupra cărora insistă procurorul;

- acțiunile intenționate nu s-au demonstrat în nici un fel că Zdrobău Svetlana a avut intenții de a cauza dureri sau suferințe fizice ori psihice, cu atât mai mult de a cauza leziuni corporale minorului XXXXX. Aici se face o confuzie între acțiunile propriu zise a cet. Zdrobău Svetlana pe care ea le recunoaște - aplicarea a două lovituri cu mătura peste fese minorului XXXXX și acțiunile imputate cu încadrarea în art. 166¹ alin. (2) lit. a) Cod penal - cauzarea intenționată a unei dureri care reprezintă tratament inuman ori degradant. Acestea două nu pot fi egale, iar acuzarea de stat urma să facă dovada faptului că Zdrobău Svetlana a avut intenția să-i aplice un tratament inuman sau un tratament degradant minorului, ambele în același timp nu pot exista ori ele se exclud mutual. Materialele dosarului nu suportă o concluzie că a fost probată intenția lui Zdrobău Svetlana de a aplica tratament inuman și nici cel degradant;

- nu există nici o probă la dosar care să confirme existența suferinței psihice, odată ce însăși Actul de expertiză psihiatrico-legală în condiții de laborator asupra minorului XXXXX nr. 176 a-2016 constată lipsă a căreiva traume psihologice și lipsa cărorva consecințe negative, iar raportul medico-legal nr. 123D din 2016 nu conține nici o calificare a leziunilor corporale, nu conține descrierea vechimii leziunilor corporale depistate în ziua de 19 decembrie 2015, nu conține nici descrierea mecanismului de apariție a echimozelor depistate pe corpul minorului peste 2 zile de la incidentul deplâns, avut loc la 17 decembrie 2015. Aceste probe au importanță semnificativă la încadrarea corectă a acțiunilor cet. Zdrobău Svetlana ori art. 166¹ alin. (2) lit. a) Cod penal cere probarea cumulată atât a durerilor psihice, cât și a celor fizice. Potrivit art. 145-146 Cod de procedură penală, în cazuri de tortură și tratament inuman ori degradant, este obligatorie efectuarea expertizei medico-legale în comisie complexe, care să determine cumulat existența sau lipsa acestui calificativ obligatoriu - dureri sau suferințe fizice ori psihice, în cazul dat, un astfel de act-probă nu există. Așa cum nu există o determinare obiectivă a medicilor-legiști a mecanismului propriu-zis de apariție a echimozelor depistate la minor abia în ziua de 19 decembrie 2015, la 2 zile după incidentul care a făcut obiect de examinare a acestui dosar. La dosar există două cereri ale reprezentantului legal al minorului Cristal Viorica, din 19 decembrie 2015 și din

27 aprilie 2016, prin care ea benevol și repetat indică că prejudicii careva nu au fost cauzate fiului său și față de învățătoare nu au pretenții.

După cum arată și actele întocmite de experți, s-a constatat într-adevăr o lipsă a cărorva dureri sau suferințe psihice de un minim nivel de severitate pentru a fi calificate ca fiind tratament inuman sau tratament degradant. Este absolut neclar de unde instanța de apel s-a inspirat când la pagina 6 a deciziei din 19 aprilie 2017 a indicat că minorul XXXXX a avut „...suferințe deosebite, stare de inferioritate, pierderea dorinței de a frecventa școala, insomnie”, când astfel de constatări a experților lipsesc în actele de expertiză.

Este ilegală reținerea instanței de apel a acestor descrieri făcute de reprezentantul legal al minorului, dna Cristal Viorica, atunci când minorul a fost examinat de comisia de experți, iar ea personal a avut posibilitatea de a comunica aceste circumstanțe experților pentru a da o apreciere medico-legală. O astfel de apreciere nu s-a făcut și asta înseamnă că descrierile subiective ale reprezentantului legal Cristal Viorica nu pot prin sine înlocui o probă obiectivă - expertiza psihiatrico-legală asupra minorului XXXXX nr. 176 a-2016 și raportul de expertiză medico-legal nr. 123D din iunie 2016. Totodată, după cum a fost indicat și în Hotărârea nr. 8 din 30 octombrie 2009 a Curții Supreme de Justiție cu privire la unele chestiuni ce țin de aplicarea de către instanțele judecătorești a prevederilor articolului 3 din CEDO, pentru o acțiune anume să fie calificată ca fiind tratament inuman sau degradant, interzisă de art. 3 al CEDO și respectiv de art. 166¹ al Codului penal, durerile și suferințe psihice sau fizice trebuie să atingă un anumit nivel de severitate sau cum indică în decizia sa Curtea de Apel mun. Bălți - "pragul de gravitate". Fără acest nivel minim de severitate, durerea fizică provocată de două lovituri cu mătura peste fese poate fi calificată doar ca acțiune contravențională prevăzută de art. 313 Cod contravențional;

- în dosar lipsește o apreciere legală prin prisma definițiilor legale conținute în jurisprudența CtEDO, acestea fiind obligatoriu pentru instanțele judecătorești din Republica Moldova prin prisma art. 4 al Constituției Republicii Moldova, având în vedere și Hotărârea nr. 8 din 30 octombrie 2009 a Curții Supreme de Justiție cu privire la unele chestiuni ce țin de aplicarea de către instanțele judecătorești a prevederilor articolului 3 din CEDO. În primul rând, pe durata anchetei judecătorești s-a comis o gravă eroare de a cumula într-o singură învinuire a două acțiuni absolut independente: tratament inuman și tratament degradant. Astfel, tratament este estimat ca fiind inuman, deoarece a fost premeditat, aplicat ore în șir și a cauzat fie vătămare corporală, fie suferințe fizice și psihice, iar tratament degradant este cel care generează victimelor sentimente de frică, anxietate și inferioritate, capabile să umilească și să înjosească victima; înfrânge rezistența fizică și morală a victimei și determină victima să acționeze împotriva voinței sau conștiinței sale. O explicație foarte clară se regăsește în Hotărârea nr. 8 din 30 octombrie 2009 a Curții Supreme de Justiție cu privire la unele chestiuni ce țin de aplicarea de către instanțele judecătorești a prevederilor articolului 3 din CEDO de care nu s-a ținut cont de instanța de apel. Aceste două concepte se exclud mutual. Includerea în rechizitoriu a ambelor forme de maltratare, fără a concretiza care acțiuni acuzatorul de stat le impută inculpatei ca fiind tratament inuman și care acțiuni le impută ca fiind tratament degradant, a încălcat dreptul inculpatei garantat de

articolul 6 §3 pct. a) al Convenției Europene de Drepturile Omului de a cunoaște învinuirea adusă. Curtea a considerat tratamentul ca fiind „inuman”, deoarece inter alia acesta a fost premeditat, a fost aplicat ore în șir și a cauzat fie leziuni corporale, fie suferințe fizice sau psihice intense. Curtea a considerat un tratament ca fiind „degradant”, deoarece el a cauzat victimelor sentimente de frică, îngrijorare și inferioritate capabile să le umilească și să le înjosească.

7. Procurorul prin referința depusă pledează pentru declararea inadmisibilității recursului, ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, iar decizia contestată conține motivele clare și legale pe care se întemeiază soluția privind încadrarea juridică corectă a acțiunilor inculpatei și stabilirea măsurii de pedeapsă.

8. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept, comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul, să caseze total hotărârea atacată și să mențină hotărârea primei instanțe, când apelul a fost greșit admis.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Recurentul invocă în recursurile declarate temeuri de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) și 15) Cod de procedură penală, care prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeuri: *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar; sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită; instanța de judecată internațională, prin hotărâre pe un alt caz, a constatat o încălcare la nivel național a drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată și în această cauză.*

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

În sensul prevederilor din art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală și a jurisprudenței naționale, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor

examine de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea superficială sau motivarea în termeni vagi-evazivi, reprezintă motiv de casare.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) și 15) Cod de procedură penală și-au găsit confirmarea în cauza dată.

Astfel, potrivit prevederilor art. 414 Cod de procedură penală și practicii judiciare constante apelul, constituind o continuare a judecării fondului cauzei, legea (art.414 alin.(4) Cod de procedură penală) prevede posibilitatea instanței de a da o nouă apreciere probelor administrate la judecarea în prima instanță.

Astfel, la judecarea apelului, se poate proceda la cercetarea suplimentară a probelor administrate de prima instanță (care pot fi, de altfel, apreciate diferit față de felul cum au fost evaluate de instanța ierarhic inferioară), precum și la administrarea oricăror probe noi.

Instanța de apel poate adopta una dintre soluțiile pe care le poate pronunța prima instanță, apreciind temeinicia sau netemeinicia învinuirii, respectiv dispunând, după caz, condamnarea, achitarea inculpatului, fie încetarea procesului penal.

În această ipoteză, apelul are caracterul unei căi de atac de reformare, în sensul că instanța de apel, după desființarea hotărârii atacate, procedează ea însăși, ca instanță de control judiciar, la înlăturarea erorilor constatate, pronunțând o nouă hotărâre.

Prin urmare, instanța de apel rejudecă fondul cauzei la cel de-al doilea grad de jurisdicție și nu ca primă instanță.

Mai mult, efectul devolutiv nu promovează o reeditare de către instanța de apel a judecării care a avut loc în prima instanță, ci o nouă judecată, cu caracter autonom, care are ca obiect reexaminarea acelor dispoziții din hotărâre, care au fost greșit sau nelegal soluționate.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit, concluzionează că la argumentarea soluției, instanța de apel a apreciat unilateral probele administrate la dosar, acordând o valoare primară probelor care, în opinia instanței, demonstrează vinovăția inculpatei Zdrobău Svetlana, în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 166¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, stabilind astfel că, Zdrobău Svetlana exercitând în perioada de timp 26 august 1997 - 22 decembrie 2015 funcția de învățător a claselor primare la Liceul Teoretic „Ion Creangă” din s. XXXXX, în baza ordinului nr. 151 din 26 august 1997, fiind persoană, care acționează cu titlu oficial, fiind investită cu drepturi și obligații în vederea exercitării atribuțiilor în domeniul educației, încălcând prevederile: art. 135 alin. (1) lit. i) Codul educației, conform căruia este obligată să nu admită tratamente și pedepse degradante, discriminare sub orice formă și aplicarea nici unei forme de violență fizică sau psihică; art. 3 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, adoptată la Roma la 04

noiembrie 1950, la care Republica Moldova a aderat la 12 septembrie 1997, potrivit căreia nimeni nu va fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante; art. 24 alin. (2) din Constituția RM din 29 iulie 1994, din care rezultă că nimeni nu va fi supus la torturi, nici la pedepse sau tratamente crude, inumane, ori degradante; art. 6 al Legii nr. 338 din 15 decembrie 1994 privind drepturile copilului, conform căreia statul ocrotește inviolabilitatea persoanei copilului, protejându-l de orice formă de exploatare, discriminare, violență fizică sau psihică, neadmițând comportare plină de cruzime, grosolană, disprețuitoare, insultele și maltratarile; fiind obligată, în virtutea funcției deținute să-și desfășoare activitatea pe baza respectării stricte a legilor, să denunțe conform fișei postului orice caz de violență, care îi este cunoscut să nu aplice și să nu admită aplicarea violenței fizice și psihice asupra elevilor pe care îi are în ocrotire și instruire, a săvârșit acțiuni de cauzare durerilor și a suferințelor fizice și psihice, care reprezintă tratament inuman ori degradant în următoarele circumstanțe:

La data de 17 decembrie 2015, în jurul orelor 13:30, în timpul repetițiilor de revelion pe care le petrecea cu elevii clasei a IV-a a Liceului Teoretic „Ion Creangă” din s. XXXXX, r-nul XXXXX, avându-i în ocrotire și instruire pe elevii clasei, intenționat, urmărind scopul de a-l pedepsi pe elevul XXXXX pentru faptul, că a înțepat cu creionul pe colega sa de bancă XXXXX, de a-l intimida și de a-l înjosi public în fața colegilor de clasă prezenți la repetiție, având o atitudine disprețuitoare față de el, l-a obligat să vină în fața clasei și i-a aplicat mai multe lovituri cu o mătură peste mâini și picioare, cauzându-i dureri fizice și suferințe psihice care în sine reprezintă tratament inuman și degradant.

Colegiul lărgit, însă, atestă că, din conținutul probelor prezentate de partea acuzării și puse la baza deciziei de condamnare de către instanța de apel, acțiunile inculpatei nu pot fi calificate în baza prevederilor art. 166¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, *adică cauzarea intenționată a unei dureri sau suferințe fizice ori psihice, care reprezintă tratament inuman ori degradant, de către o persoană publică sau de către o persoană care, acționează cu titlu oficial săvârșit cu bună știință asupra unui minor*, deoarece partea acuzării nu a prezentat careva probe care ar confirma faptul comiterii de către inculpată a infracțiunii incriminate în baza art. 166¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, iar prima instanță întemeiat a încetat procesul penal în privința inculpatei Zdrobău Svetlana, pe motiv că fapta comisă constituie o contravenție prevăzută de art. 313 Cod contravențional, cu liberarea conform art. 30 Cod contravențional de răspundere contravențională, în legătură cu intervenirea termenului prescripției răspunderii contravenționale.

Prin urmare, analizând declarațiile martorilor depuse, atât la etapa urmăririi penale, cât și în instanța de judecată, Colegiul lărgit relevă că, niciunul din ei nu au declarat că Zdrobău Svetlana a înjosit partea vătămată minoră XXXXX în fața colegilor de clasă, deoarece așa cum se indică și în actul de învinuire, acțiunile inculpatei au avut loc din motiv că partea vătămată a împuns-o cu creionul pe colega sa de bancă XXXXX, acest fapt fiind confirmat atât de către martorii audiați, cât și de către partea vătămată și reprezentantul legal al acesteia, din conținutul declarațiilor cărui nu reiese că, inculpata a urmărit scopul umilirii și înjosirii părții vătămate minore XXXXX, mai mult ca

atât, însăși reprezentantul legal de două ori a solicitat încetarea procesului penal, deoarece nu are careva pretenții față de inculpată.

Reieșind din considerentele menționate, Colegiul lărgit conchide, că atât în cadrul urmăririi penale, cât și în cadrul cercetării judecătorești, nu au fost prezentate careva probe prin care să se confirme faptul, că inculpata i-a cauzat părții vătămate suferințele fizice, care reprezintă tratament inuman și degradant. Or, situația în care partea vătămată a fost certată de către inculpată pentru faptul că înțepat-o pe colega sa cu creionul, totodată cauzându-i conform concluziei raportului de examinare medico-legală nr. 123 "D" din 07 iunie 2016, contuzie a țesuturilor moi coapsa dreaptă, echimoze subcutane, totodată menționându-se că descrierea insuficientă a leziunilor corporale nu permite de a răspunde la celelalte întrebări, nefiind astfel calificate leziunile corporale ale părții vătămate (f. d. 137 - 138, vol. I), iar prin Actul nr. 176 a - 2016 de expertiză psihiatrico-legală, efectuată în condiții de ambulatoriu în privința minorului XXXXX, s-a constatat că, la momentul pretensei aplicări a actelor de maltratare XXXXX, careva tulburări psihice n-a manifestat. În rezultatul actelor de maltratare din partea profesoarei Zdrobău Svetlana, expertizatul n-a suportat traumă psihologică și nu există careva consecințe. Constatările psihologice consemnate în privința minorului XXXXX, sunt în concordanță cu pretinsa maltratare la care pretinde numitul că a fost supus (f. d. 129 - 130, vol. I), prin urmare aceste constatări nu pot servi temei privind atragerea la răspunderea penală în baza art. 166¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, deoarece o astfel de răspundere survine dacă tratamentul aplicat victimei a depășit un anumit „prag de gravitate”, adică nu o simplă brutalitate.

Astfel, prima instanță corect a reținut faptul că, dacă persistă îndoiele privind suficiența de gravitate a tratamentului aplicat victimei, răspunderea nu poate fi aplicată în baza alin. (1) art. 166¹ Cod penal.

Totodată, Colegiul penal lărgit invocă, că în baza învinuirii, instanța de fond, corect a constatat că, nici victima infracțiunii imputate inculpatei, nici inculpata Zdrobău Svetlana nu dețineau calitățile speciale, prevăzute de lege, necesare pentru încadrarea acțiunilor inculpatului în temeiul art. 166¹ Cod penal, iar gradul suferințelor cauzate în urma acțiunilor ilegale ale inculpatei nu permit încadrarea acestora potrivit normelor penale, astfel neconstituind o infracțiune, ci o contravenție.

Totodată, instanța de recurs reține că art. 8 alin. (3), 24 alin. (2), 325 alin. (1), 389 alin. (2), art. 413 alin. (1) Cod de procedură penală, prevăd că instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii. Judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii și sentința de condamnare nu pot fi întemeiate pe presupuneri, iar toate dubiile în probarea învinuirii se interpretează doar în favoarea inculpatului.

Astfel, instanța de judecată nu este în drept să completeze învinuirea cu circumstanțe care ar justifica-o și care ar agrava situația inculpatului, și să-și întemeieze soluțiile pe presupuneri și dubii.

În același context, Colegiul penal lărgit conchide că instanța de apel greșit a constatat că acțiunile inculpatei Zdrobău Svetlana constituie infracțiunea prevăzută de art. 166¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, fără a elucida și a argumenta care probe confirmă existența faptei infracțiunii incriminate și că acțiunile inculpatei au provocat *dureri sau suferințe fizice și suferințe psihice, care în sine reprezintă tratament inuman și degradant*, menținând neîntemeiat calificativul dat de procuror în învinuire și în apelul declarat de acesta.

În baza principiului contradictorialității în procesul penal, principiu unanim recunoscut și susținut de jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului, sarcina probațiunii în ședințele de judecată în prima instanță și în instanța de apel îi revine acuzatorului de stat, funcția acuzării fiind pusă pe seama procurorului. Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, în hotărârea Capean contra Belgiei din 13 ianuarie 2005, a constatat că în domeniul penal, problema administrării probelor trebuie să fie abordată din punctul de vedere al articolului 6 § 2 și e obligatoriu, inter alia, ca sarcina de a prezenta probe să-i revină acuzării.

Nerespectarea jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și încălcarea prevederilor art. 24 și art. 26 din Codul de procedură penală, care îl obligă pe acuzatorul de stat, după o hotărâre de achitare pronunțată de prima instanță, să prezinte în ședința de judecată anumite probe în susținerea acuzațiilor penale aduse inculpatului, urmează să fie apreciată ca nesusținere a acuzațiilor penale în privința inculpatului în cadrul examinării apelului declarat împotriva sentinței de achitare. Ignorarea jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și încălcarea prevederilor art. 24 și art. 26 din Codul de procedură penală lezează dreptul inculpatului la un proces echitabil, drept garantat de art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit apreciază drept întemeiată reținerea instanței de fond precum că, prin „durere” trebuie de înțeles reacția psihofiziologică a organismului, produsă ca urmare a unei puternice excitări a terminațiilor nervoase din organele și țesuturile umane, exprimându-se în senzații fizice negative cu grad variat de pronunțare. La rândul său, prin „suferință” trebuie de înțeles trăirile negative profunde, condiționate de excitații fizice sau psihice.

Cele două noțiuni, „durere” și „suferință”, sunt strâns legate între ele. Astfel, suferința fizică se poate exprima nu doar prin durerea propriu-zisă, dar și în starea fizică proastă cu caracter extenuant, determinată de foame, sete, răcirea corpului etc. La suferința fizică urmează a fi raportată extenuarea nervoasă, condiționată de introducerea repetată în organism a substanțelor psihostimulatorii sau halucinogene ori a altor substanțe psihoactive.

De regulă, în ipoteza infracțiunii prevăzute la alin. (1) art.166¹ Cod penal, durerea sau suferința fizică ori psihică nu poate fi puternică. Prin aceasta, tratamentul inuman sau degradant (în sensul prevederii de la alin. (1) art. 166¹ Cod penal) se deosebește de tortură (în sensul prevederii de la alin. (3) art. 166¹ Cod penal).

Prin urmare, Colegiul penal lărgit menționează, că sentința Judecătorei Sîngerei din 31 octombrie 2016 este una legală și întemeiată, prin care corect

s-a încetat în baza art. 332 alin. (2) Cod de procedură penală, procesul penal în cauza privind învinuirea inculpatei Zdrobău Svetlana în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 166¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, pe motiv că fapta comisă constituie o contravenție prevăzută de art. 313 Cod contravențional, cu liberarea conform art. 30 Cod contravențional de răspundere contravențională, în legătură cu expirarea termenului prescripției răspunderii contravenționale.

În consecință, Colegiul penal lărgit consideră că recursul declarat de avocatul Străisteanu Doina Ioana în numele inculpatei Zdrobău Svetlana, urmează a fi admis cu casarea totală a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19 aprilie 2017 ca fiind neîntemeiată, emisă cu încălcarea principiului contradictorialității procesului penal, fiind confirmată prezența erorilor de drept, prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) și 15) Cod de procedură penală, cu menținerea sentinței Judecătorei Sîngerei din 31 octombrie 2016.

9. În conformitate cu art. 434, art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Se admite recursul ordinar declarat de avocatul Străisteanu Doina Ioana în numele inculpatei Zdrobău Svetlana, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19 aprilie 2017 cu menținerea sentinței Judecătorei Sîngerei din 31 octombrie 2016, în cauza penală privind-o pe **Zdrobău Svetlana XXXXX**, prin care în privința acesteia a fost încetat procesul penal în baza art. 332 alin. (2) Cod de procedură penală, privind comiterea infracțiunii prevăzute de art. 166¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, pe motiv că fapta comisă constituie o contravenție prevăzută de art. 313 Cod contravențional, fiind liberată de răspundere contravențională conform art. 30 Cod contravențional, în legătură cu expirarea termenului prescripției răspunderii contravenționale.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **11 ianuarie 2018**.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Toma Nadejda

Alerguș Constantin

Timofti Vladimir

Țurcan Anatolie